

נורה ונעמי
סוניה נטרא
מוד פרידלנד
חווה קאופמן

הבעה בחומר

מוזיאון הרצליה • 24 במרס — 14 באפריל 1979

הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֲלֵי־מִיָּהוּ מֵאֵת הָהָה לֵאמֹר: קוֹם
וְיָרֵדְתָּ בֵּית הַיּוֹצֵר וְשָׁמָּה אֲשַׁמְעֶךָ אֶת־דְּבָרִי: וְאַחֲרֵי
בֵּית הַיּוֹצֵר וְהָיָה עֲשֵׂה מְלָאכָה עַל־הָאֲבָנִים: וְנִשְׁחַתּוּ
הַכָּלִי אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה בְּחֹמֶר בֵּית הַיּוֹצֵר וְשָׁב וַיַּעֲשֵׂהוּ
כָּלִי אַחֵר כַּאֲשֶׁר יֵשֶׁר בְּעֵינֵי הַיּוֹצֵר לַעֲשׂוֹת:

יִרְמְיָהוּ י"ח א-ד

החומר, אשר הוא השם המקראי לטיין, הינו סוג של אדמה אשר קל להפיקו, ובהתערבו במים נוח עד מאוד לעיבוד וליצירה. לאחר שיבש החומר — הריהו קשה ושביר מאוד, אך עם זאת ישמר לתקופות ארוכות, והנהו מצוי בתילים העתיקים הפזורים ברחבי ארצנו; רב ערכו לשיחזור ההיסטוריה והתרבות האנושית, שכן השתמשו בו, בחומר, לבנין, ליצירת כלים מכלים שונים, לכתיבה עליו, ואף פסילים יצר היוצר בחומר עוד מימי קדם.

אמנם, עתיקים ימי היצירה בחומר, וראשיתם באזורנו, ערש התרבות, עוד למן התקופה הניאוליתית, לפני שבעת אלפים שנה.

הפסלים והתבליטים המוצגים עתה במוזיאון ייחודם בכך, שמראים הם את האפשרויות העצומות — ובעצם הכמעט בלתי מוגבלות — הגלומות ביצירה בחומר, ואמנם מובלטת בתערוכה זו האיכות המיוחדת את פסלי ותבליטי הקרמיקה לעומת שאר החומרים המשמשים ליצירה הפיסולית, דהיינו עדינות, חלקות וחיספוס, ומירקמים ומשחקי אינסוף של אור צל.

נורה ונעמי מחיות בחומר את אשר הפעימן הקמאי וההיולי אשר בטבע, את גופי המדבר והארץ, ואת הוד הקדמות אשר נחזה ונאצר בהם מקדמת דנא. בידיה של סוגיה נטרא מראה החומר את כוחו בניגודים שבין אופיו המחוּספס לבין החלקות הגלומה בו מיסודו, וצורותיה הן בוטות — או חלקות, נוקבות — או עדינות. חוה קאופמן, העוסקת גם בציור קרמי מונומנטאלי, מקדישה את יצירתה הלא-צבעונית לדמויות מיניאטוראליות, לעתים מרומזות, אשר החומר מדגיש את ייחודן כנושא בפני עצמו.

מוד פרידלנד מדגישה ביצירתה — המשלבת גם שימוש בברזל ופלקסיגלאס — את הנפח הנוצר על ידי החומר, שהרי רק החומר — בעזרת האבניים — יכול להקיף את האויר ולהדגיש את הפלאסטיות שבו. יצירתה מדגישה את החללים שבחומר — ואת הכבלים אשר בחופש.

שלמה יזרעאל
מוזיאון הרצליה

נורה ונעמי

נעמי ביטר, ילידת ירושלים, ונורה כוכבי, ילידת ברלין, עובדות יחדיו החל משנת 1962. הן למדו במחלקה לקרמיקה בבצלאל בשנים 1958-1962, ובחוג לתולדות האמנות באוניברסיטה העברית בירושלים בשנים 1965-1968. השתתפו בתערוכות רבות בארץ ובחוץ-לארץ, אשר ביניהן יש להזכיר: בית קורנברג, ירושלים (1965, תערוכת יחיד); מוזיאון הארץ, תל-אביב (1971, תערוכת יחיד); בית האמנים, ירושלים (1972, תערוכת יחיד); ג'ואיש מוזיאום, ניו-יורק (1973, תערוכת יחיד); גלריה דלסון-ריכטר, יפו (1975), גלריה קירשטיין, תל-אביב (1978, תערוכת יחיד); אוניברסיטת חיפה (1979). קירות ופסלים שלהן נמצאים בבית התרבות העירוני בעכו; בית ספר תיכון "מעלה", ירושלים; בית הכנסת רמב"ן, הרובע היהודי, ירושלים; חברת איטן אלן, דנבר, קונקטיקט, ארה"ב; מוזיאון הקרמיקה, פאנצה, איטליה; מוזיאון הקרמיקה, תל אביב; וכן באוספים פרטיים בארץ, באירופה ובארה"ב.

סוניה נטרא

נולדה בבוקרשט, רומניה, והינה מוסמכת האקדמיה הלאומית לאמנות (1954). בשנת 1957 זכתה בפרס בתערוכה הבינלאומית במוסקבה. לארץ עלתה בשנת 1961, ומשמשת כמורה לאמנות הפיסול. השתתפה בתערוכות קיבוציות רבות, ומספר פעמים נשלחו עבודותיה להשתתף בתערוכות הקרמיקה הבינלאומיות בפאנצה, איטליה. תערוכות יחיד: גלריה 119, תל-אביב (1969); ביתן האמנים, ירושלים (1970), משכן לאמנות, חולון (1977); מוזיאון הרצליה (1979, קולוגראפים ותחריטים). האמנית הוזמנה ליצור מונומנטים בארץ הולדתה, רומניה, ובישראל יצרה שני קירות קרמיקה גדולים: במלון דן כרמל בחיפה ובבית הספר "בזק" בירושלים. עבודותיה נמצאות במוזיאונים ובאוספים פרטיים רבים, ביניהם במוזיאון הקרמיקה בפאנצה, מוזיאון הארץ בתל-אביב, הגלריה המודרנית בפראג, מוזיאון סימו והגלריה הלאומית בבוקרשט, ועוד.

מוד פרידלנד

ילידת וינה, אוסטריה. למדה קרמיקה באקדמיה למלאכת מחשבת בווינה. פיסול למדה באקדמיה לאמנויות בפריס, אצל פרופ' ז'ימון (Gimond). שנים אחדות בילתה באירופה, באפריקה ובארה"ב.

לראשונה הציגה בתערוכת יחיד בגלריה 96 בתל-אביב (1962). השתתפה בתערוכות קיבוציות והציגה תערוכות יחיד שונות במינכן, פאנצה, ברלין, במוזיאון ויקטוריה ואלברט בלונדון, בניו-יורק, רוצ'סטר, דנבר, שיקגו, מיניאפוליס ובוסטון. השתתפה בסימפוזיון הקרמי של גמונדן (Gmunden) באוסטריה (1966).

*האמנית מודה לפסל שלמה גרין על עזרתו בביצוע הטכני של העבודות המוצגות בתערוכה זו.

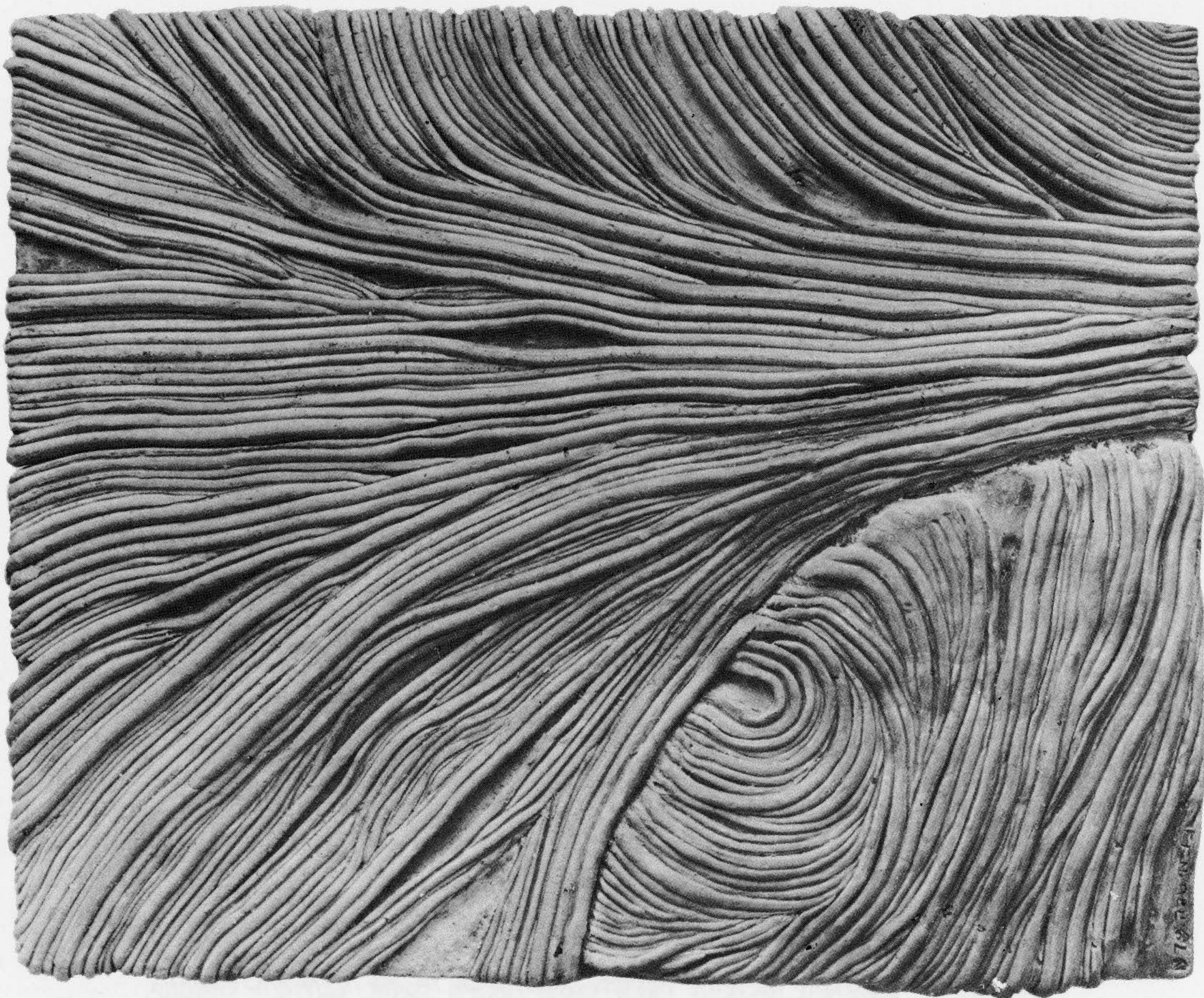
חזה קאופמן

נולדה בטוקומן, ארגנטינה, והינה בוגרת האקדמיה לאמנויות של בואנוס-איירס. בשנים 1953, 1954 ו-1961 שהתה בפריס, שם למדה, בין השאר, מוזאיקה (אסכולת ראוונה), וציור קיר קרמי. לארץ עלתה בשנת 1955.

תערוכות: גלריה כץ, תל-אביב (1963, תערוכת יחיד); גלריה גולדמן, חיפה (1966); גלריה עידן, תל-אביב (1970, תערוכת יחיד); מוזיאון תל-אביב (1970); המוזיאון הלאומי, סן חוזה, קוסטה ריקה (1972, תערוכת יחיד); תחרות בינלאומית לקרמיקה אמנותית, פאנצה, איטליה (1974); מוזיאון הארץ, תל-אביב (1975); גלריה יפו העתיקה (1978, תערוכת יחיד); גלריה בית ליוויק, תל-אביב (1978).

קירות קרמיים: משכן הכנסת, ירושלים; בורסת היהלומים, רמת גן; בניין הביטוח הלאומי, רחובות; בית יד לבנים, פתח-תקוה; האניה "נילי"; בנק אגודת ישראל, ירושלים; בית יד-לבנים, כפר סבא; בנק איגוד, פתח-תקוה; בית ידיעות-אחרונות, תל-אביב.

עבודות: במלון הילטון, תל-אביב; מלון שרתון, תל-אביב; בנין עיריית תל-אביב; משכן הכנסת, ירושלים.

סוניה נטרא SONIA NATRA

נורה ונעמי

תבליטים

1. ישימון א'
2. פטרה
3. הלך במדבר
4. ואדי
5. על פרשת דרכים
6. הדים א'
7. הדים ב'
8. הדים ג'
9. בין גושי בטון
10. במרחבים
11. ישימון ב'
12. מחזור חיים

פסלים

13. ממעמקים קראתיך יה
14. אשא עיני אל ההרים
15. התפרצות
16. דיונה
17. נחשול א'
18. נחשול ב'
19. גב

מוד פרידלנד

1. נטפים
2. רפסודיה בכחול
3. מדיטציה
4. שחר
5. איקרוס
6. ציפור האש
7. מחזה לברנקוש
8. אומגה
9. פרפטואום מובילה
10. לאין סוף
11. Deus ex Machina

סוניה נטרא

תבליטים

1. גל
2. פתיחות
3. התהוות (א-ד)
4. פגישה
5. משב
6. ליטוף

פסלים

7. התאחדות
8. זרימה
9. שילוב
10. הנצה
11. רכות
12. נבט
13. תנופה
14. חדירה

חוה קאופמן

תבליטים

1. משפחה
2. מדבר א'
3. אם וילד
4. משחקי ילדים
5. קומפוזיציה עם ילדים
6. אוהל
7. אמת
8. מדבר ב'
9. טריפטיכון העיתים
10. דמויות

פסלים

11. מדבר
12. מקהלה
13. דמויות בשחור א'
14. דמויות בשחור ב'
15. דמויות בשחור ג'
16. הצעקה
17. בדידות
18. תהלוכה בלבן

MAUD FRIEDLAND

1. Dripping
2. Rhapsody in Blue
3. Meditation
4. Dawn
5. Icarus
6. Firebird
7. A tribute to Brancusi
8. Omega
9. Perpetuum Mobile
10. To Infinity
11. Deus ex Machina

NORA AND NAOMI

Reliefs

1. Wilderness I
2. Petra
3. Wanderer in the Desert
4. Wadi
5. On the Crossroads
6. Echoes I
7. Echoes II
8. Echoes III
9. In the Middle of the Concrete Blocks
10. In the open space
11. Wilderness II
12. Life Circulation

Sculptures

13. Out of the Depth I called to Thee, O Lord
14. I Lift up my Eyes to the Hills
15. Outburst
16. Dune
17. Torrent I
18. Torrent II
19. Pit

EVA Z. KAUFMAN

Reliefs

1. Family
2. Desert I
3. Mother and Child
4. Children's Games
5. Composition with Children
6. Tent
7. Truth
8. Desert II
9. Triptych of the Times
10. Figures

Sculptures

11. Desert
12. Choir
13. Figures in Black I
14. Figures in Black II
15. Figures in Black III
16. The Cry
17. Solitude
18. Procession in White

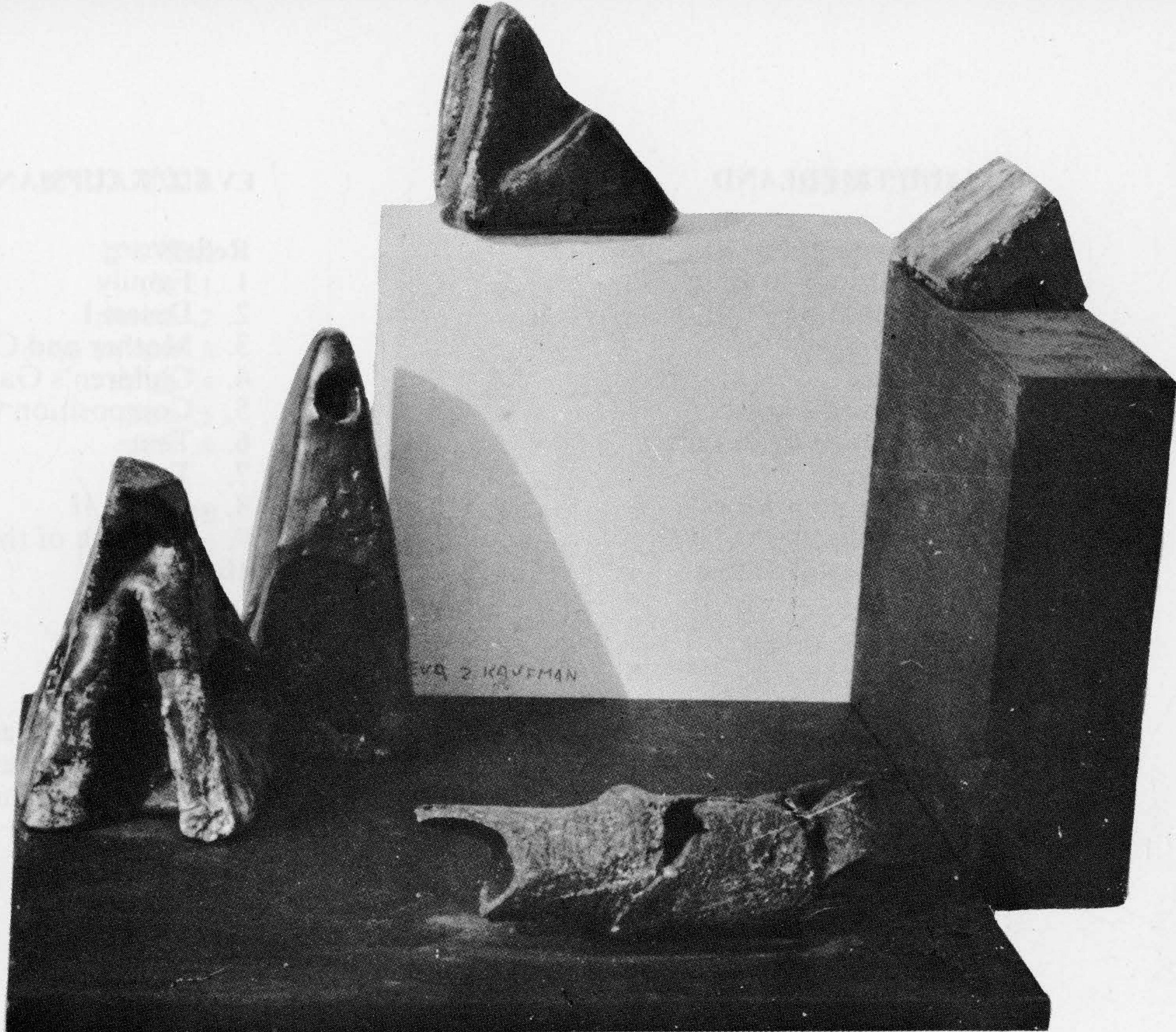
SONIA NATRA

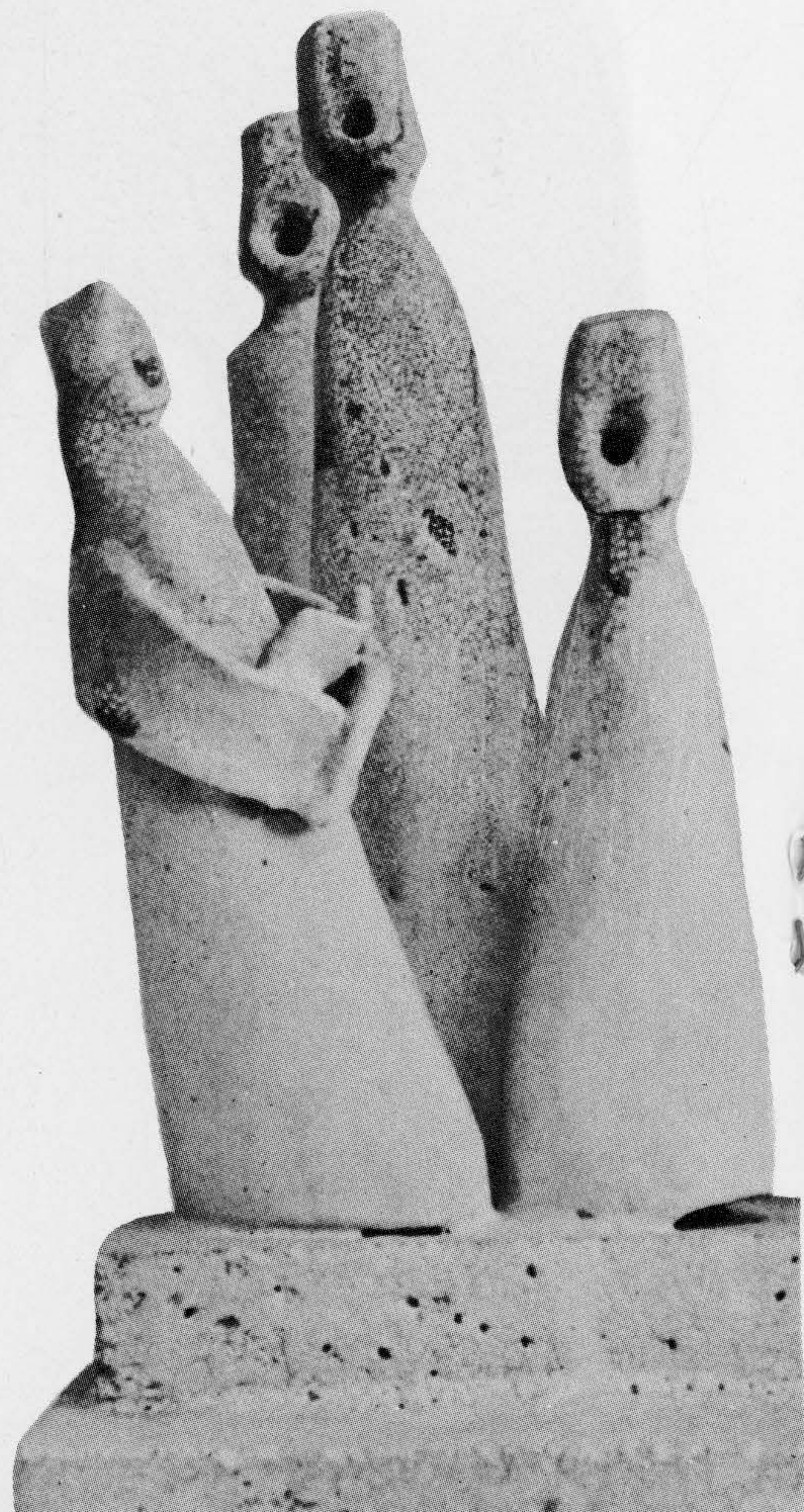
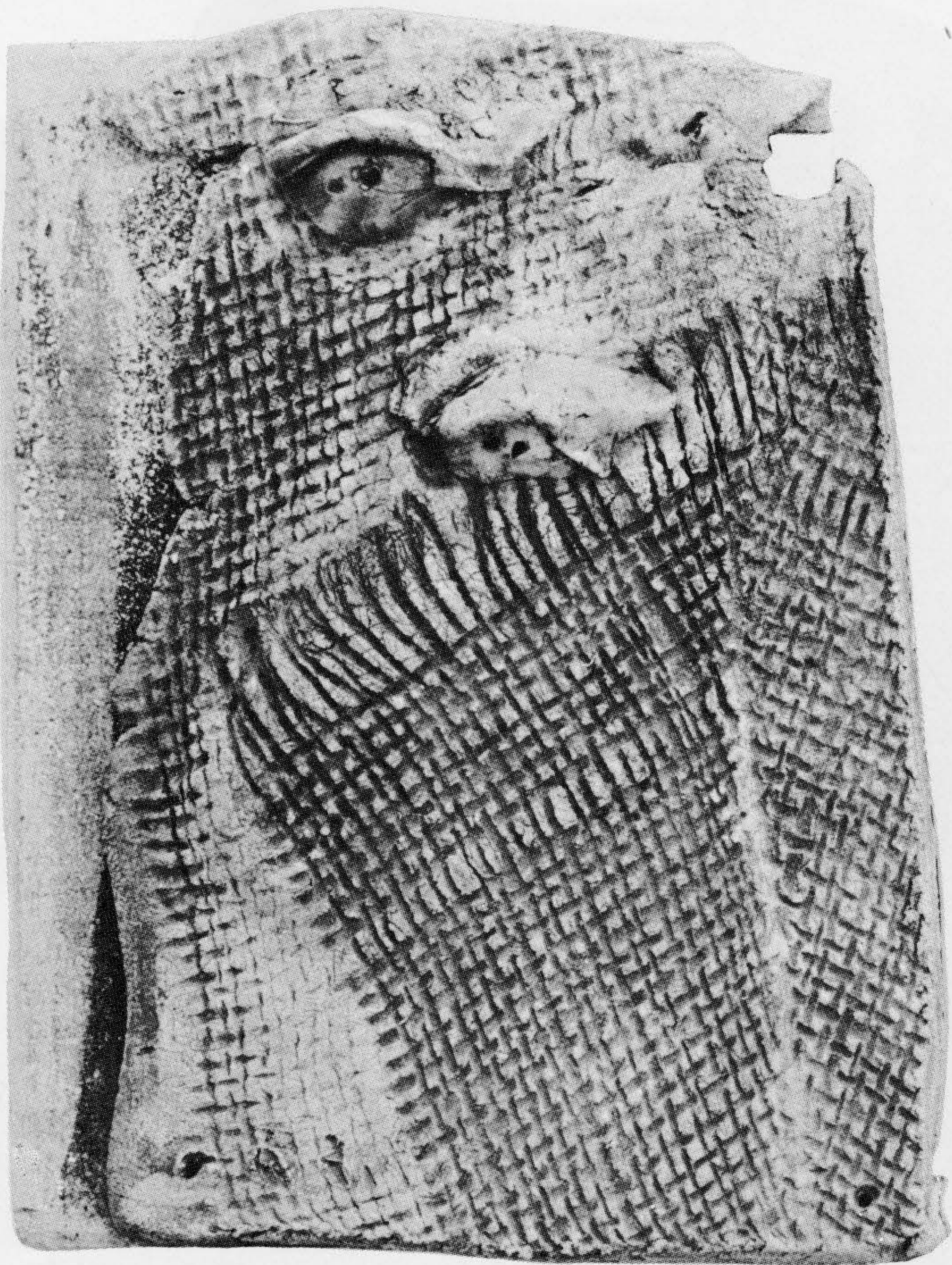
Reliefs

1. Wave
2. Openness
3. Emergence (I-IV)
4. Meeting
5. Breeze
6. Caressing

Sculptures

7. Unification
8. Flowing
9. Joining
10. Sprouting forth
11. Softness
12. Bud
13. Swing
14. Penetration

MAUD FRIEDLAND

מאוד פרידלנד

SONIA NATRA

Born in Bucharest, Rumania. She is a graduate of the National Academy of Art (1954). In 1957 Sonia was awarded a prize in an International Exhibition in Moscow. She immigrated to Israel in 1961 and is now a teacher of sculpture.

Sonia has participated in numerous group exhibitions and her works have been sent to participate in the International Ceramics Exhibitions in Faenza, Italy.

One man shows: Gallery 119, Tel-Aviv (1969); Bitan Ha'omanim, Jerusalem (1970); Mishkan Le'omanuth, Holon (1977); Herzliya Museum (1979, Collographs & etchings).

The artist has been invited to construct monuments in her homeland, Rumania. In Israel she has created two large ceramic murals: at the Dan-Carmel Hotel, Haifa and at the "Bezek" School, Jerusalem.

Her works can be found in many museums and private collections, among them the Museum of Ceramics, Faenza; the Ha'aretz Museum, Tel-Aviv; the Modern Gallery, Prague; the Simu Museum and the National Gallery, Bucharest, and others.

NORA AND NAOMI

Naomi Bitter, born in Jerusalem and Nora Kochavi, born in Berlin, have been working together since 1962.

They studied at the Department of Ceramics in the Bezalel School of Art in the years 1958-1962, and at the Department of Art History in the Hebrew University in Jerusalem in 1965-1968.

Nora and Naomi participated in many exhibitions in Israel and abroad, among them: Korenberg House, Jerusalem (1965, one man show); The Ha'aretz Museum, Tel-Aviv (1971, one man show); The Artist's House, Jerusalem (1972, one man show); The Jewish Museum, New-York (1973, one man show); The Delson Richter Gallery, Jaffa (1975); The Kirstein Gallery, Tel-Aviv (1978, one man show); The Haifa University (1979).

Their murals and sculptures are to be found at: The Acco Municipal Culture House; "Ma'aleh" High School, Jerusalem; The Ramban Synagogue, The Jewish Quarter, Jerusalem; Eaton Allen Inc., Dunbury, Connecticut, U.S.A.; The Ceramics Museum, Faenza, Italy; The Ceramics Museum, Tel-Aviv; as well as in various private collections in Israel, Europe and the U.S.A.

MAUD FRIEDLAND

Born in Vienna and studied ceramics at the Academy of Art there. She studied sculpture at the Academy of Arts in Paris, under Professor Gimond and spent several years in Europe, Africa and the U.S.A.

Her first one man show was at the 96 Gallery in Tel-Aviv (1962). She participated in group exhibitions and held several one man shows in Munich, Faenza, Berlin, Victoria & Albert Museum in London, New York, Rochester, Denver, Chicago, Minneapolis and Boston.

She participated in the Ceramics Symposium of Gmunden, Austria (1966).

* The artist thanks the sculptor Shlomo Green for his assistance in the technical execution of the works shown in this exhibition.

EVA Z. KAUFMAN

Born in Tucuman, Argentine and graduate of the Academy of Fine Arts, Buenos Aires. Lived in Paris in the years 1953, 1954 and 1961, where among other subjects she studied mosaics (Ecole de Ravenna) and murals. Eva immigrated to Israel in 1955.

Shows: Katz Gallery, Tel-Aviv (1963, one man show); Goldman Gallery, Haifa (1966); Idan Gallery, Tel-Aviv (1970, one man show); The Tel-Aviv Museum (1970); The National Museum of San Jose, Costa Rica (1972, one man show); The International Ceramics Exhibition, Faenze, Italy (1974); Ha'aretz Museum, Tel-Aviv (1975); The Old Jaffa Gallery (1978, one man show); The Levick House Gallery, Tel-Aviv (1978).

Murals: The Knesset Building, Jerusalem; The Diamond Bourse, Ramat-Gan; The National Insurance Bldg., Rehovoth; Yad Levanim Bldg., Petach-Tikva; S.S. "Nili"; The Agudath Israel Bank, Jerusalem; Yad Levanim Bldg., Kfar-Saba; Bank Igud, Petach-Tikva; "Yediot Aharonot" Bldg., Tel-Aviv.

Works: The Hilton Hotel, Tel-Aviv; The Sheraton Hotel, Tel-Aviv; The Tel-Aviv Municipality Bldg.; The Knesset Bldg., Jerusalem.

These are the words which came to Jeremiah from the Lord: Go down at once to the potter's house, and I will tell you what I have to say. So I went down to the potter's house and found him working at the wheel. Now and then a vessel he was making out of the clay would be spoilt in his hands, and then he would start again and mould it into another vessel to his liking.

JEREMIAH 18:1-4

The material, clay, is a type of soil which is easily obtained, and when mixed with water is very convenient for adaptation and creation. Once the material dries — it is hard and extremely fragile, yet can be preserved for long periods, and is to be found in the ancient mounds all over Israel. Its importance in the restoration of human history and culture is invaluable, for clay was used in building, creating an assortment of tools and dishes, for writing upon and the artist of ancient periods even used it for the forming of statuettes.

Indeed, creativity in clay is an ancient art, and its beginnings in our region, the cradle of human culture, go back to before the neolithic period, over seven thousand years ago.

The statues and reliefs displayed currently in the Museum are unique insofar as they depict the vast — and, in fact, practically unlimited — possibilities of creation with this material. This exhibition stresses the unique quality of the ceramic statues and reliefs versus the other materials used in sculpture, namely, delicacy, smoothness and roughness, texture and endless variations of light and shade.

Maud Friedland emphasizes in her art — which combines the use of metal and plexiglass — the volume created by the clay, for it is only clay — with the aid of potter's wheel — that can encompass air and stress its plasticity. Her work stresses the spaces in the material — and the bonds in freedom.

Eva Kaufman, who is also engaged in monumental ceramic painting, dedicates her uncolorful work to miniature forms, at times only hinted at, which clay serves to stress their uniqueness as a subject unto itself.

In Sonia Natra's hands, clay is transformed to show the contrasts between its rough character and the basic smoothness contained in it. Her forms are harsh — or smooth, piercing — or fragile.

Nora and Naomi bring to life in the material which stirred them, the ancient and primitive aspects in nature, the scenery of Israel and the desert, and the splendour of days gone by.

Shlomo Izre'el
The Herzliya Museum

**maud friedland
eva kaufman
sonia natra
nora & naomi**

expression in clay

the herzliya museum • 24 march — 14 april 1979